

La tribuna

Desmuntat l'Estat

L'actuació pràctica de Martí és el retorn a l'esquifit Estat dels anys 70

FERRAN
Goya

Derroterament, en moltes converses públiques, escoltem l'expressió: «A Europa s'està desmantellant l'Estat del Benestar» i per extensió, sovint s'extrapola, substituint l'àmbit europeu pel del nostre país, Andorra.

Però avui, no vull argumentar si alguna vegada els habitants d'Andorra han fruit o no dels avantatges de *Welfare State* tal i com s'han entès en el model social europeu; o si les retallades socials, fetes a l'empara de la ideologia de l'austeritat, són similars, més greus o més benignes que les practacades en països del nostre continent.

El que avui em preocupa és si les –aparentment– incoherents actuacions del govern de Demòcrates per Andorra (DA), que estem presenciant en aquesta legislatura no són res més que ingredients d'una estratègia calculada de desmantellament sense miraments del jove Estat de Dret andorrà.

El 2011, amb l'excusa de barrar el

pas a la socialdemocràcia andorrana, DA va conjurar un conjunt de forces reaccionàries que el que realment volen és fer fracassar l'Estat sorgit del pacte constituent, convertint-lo en un fràgil Estat fictici, titella dels poders fàctics.

Aquestes forces, enyoroses de l'època preconstitucional, volen retornar de facto al règim senyorial de sobirania compartida dels dos coprínceps tal i com va ser instituïda als Països, al segle XIII, els quals –com li agradava dir a **Toni Martí**– són «la única Constitució del món ratificada pel Papa de Roma».

La contrareforma de DA està sossegant els avanços que va representar la Constitució quant a la configuració d'Andorra com un Estat independent, de Dret, Democràtic i Social; amb la Constitució el andorrà vam passar del quasi-Estat –fonamentat en institucions baix medievals– en el qual érem els súbdits dels coprínceps sobirans, a un nou règim en el qual la sobirania residia en el poble.

Aquest règim democràtic i modern està avui qüestionat permanentment en declaracions, pràctiques, regulacions, lleis i situacions de fet emparades pel corró parlamentari i parroquialista de DA.

Al poder econòmic hegemònic

a la societat andorrana no l'interessa –ni reclama– millorar l'eficàcia de la burocràcia; volen un Estat decididament ineficax, que interfereixi (sí, han llegit bé!!) en el bon funcionament dels mercats competitiu, lliures i transparents, però que no interfereixi en el funcionament de les seves pràctiques monopolistes a l'ombra. Per això critiquen constantment un pretès «sobredimensionament» de l'Administració, però mai no li reclamen imparcialitat ni una millor eficàcia, ja que aquesta comprometria les seves rendes de situació engendrades pel amiguisme (*cronyism*), la informació privilegiada i la connivència permanent.

El guió de DA en aquesta legislatura és la liquidació dels vestigis de la noció d'espai i política pública democràtica, formal, institucionalitzada i transparent, clarament diferenciada de la política dels interessos opacs, dels arranjaments entre clans i de les lleialtats privades.

La modificació –avortada sense cap explicació– de la llei de competències comunals, la reforma de la jubilació dels funcionaris –aprofitada per desintegrar els cossos essencials de l'aparell de l'Estat– el traspàs als comuns de competències (o incompetències) en matèria de patrimoni cul-

tural, la reforma de la llei de la CASS, són alguns dels exemples de la política de destrucció de l'Estat en favor del *nou* caciquisme parroquial i la privatització dels recursos humans i materials de l'Estat.

Quan **Martí**, per preparar la reunió a Madrid amb el president del Govern espanyol **Mariano Rajoy**, es reuneix a principis d'agost amb representants d'un sector econòmic exclusiu (la banca), deixant de banda el Consell General, partits polítics i demés sectors econòmics i sindicals, es confirma la penetració del nostre jove Estat per part dels interessos i lobbys privats susceptibles de decidir els terminis i els continguts de les regles, de les lleis i dels convenis internacionals.

La farisea posició de DA en temes com l'avortament i del matrimoni per a tothom, vetant, en el cas de la interrupció de l'embaràs, fins i tot la possibilitat del seu debat en el «temple» de la sobirania popular i rementant-se a les prescripcions d'autoritats religioses monoteistes, és un símptoma més de la voluntat de transformar l'Estat andorrà en un feble estat fantasma (*shadow state*).

La situació és prou greu per esbrinar sense error el que ens estem jugant i no deixar-nos enganyar per anècdotes com els comptes irregulars

de **Jordi Pujol**, per les constants provocacions d'un sector majoritari de la premsa, ni pels esquers i paranys dels *condottieri* (**Josep Delgado**, **Lluís Burgués**, **Jordi Cinca** o **Rosa Ferrer** i altres cortesans) dels clans financers, monopolistes i terratinents.

La política que ens proposen els contrareformistes –en lloc de ser una distribució democràtica, equitativa i eficient dels béns públics– s'ha convertit en una distribució (desviació) patrimonial de beneficis en benefici d'una elit minoritària d'amics, la qual s'assegura (auto-assegura) l'estabilitat i la supervivència pròpia, amb l'excusa de la sostenibilitat del sistema.

L'actuació pràctica de **Martí** és el retorn a l'esquifit Estat dels anys 70, en el qual s'acceptava amb naturalitat les interferències dels prohoms, dels grans empresaris o dels delegats permanents. Aquell era un quasi Estat amb procediments i regles informals que emparaven uns mecanismes de poder confusos.

Potser la pregunta que avui ens hauríem de fer els andorrans és la desitjada –poble i coprínceps– donem o no per bo el referèndum de 14 de març de 1993. Perquè són altres, i no el M.I. Sr. **David Ríos Rius**, els que estan qüestionant de facto la Constitució. H **Militant del PS**